Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directie Europese en Internationale Zaken

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
4 december 2023

Kenmerk
DEIZ / 43349702

Kopie aan
[redacted]

Bijlage(n)
2

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
CC aan de Minister voor Klimaat en Energie

nota

Herfstpakket Europees Semester 2024

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Op 21 november jl. heeft de Europese Commissie, als start van het Europees Semester 2024, het herfstpakket gepubliceerd met de *Annual Sustainable Growth Survey*, het *Alert Mechanism Report*, het *Draft Joint Employment Report* en voorstellen voor beleidsaanbevelingen voor de eurozone. Bijgevoegde brief bevat de kabinetsreactie die op 19 december 2023 voorligt in de CoCo en daarna zal worden doorgeleid naar de Ministerraad van 22 december 2023.

Geadviseerd besluit

- Graag uw akkoord op doorgeleiding van bijgevoegde brief naar de CoCo.
- Graag uw akkoord op bijgevoegde brief voor verzending naar beide Kamers na de MR van 22/12.

Kernpunten

- Het Europees Semester is de jaarlijkse cyclus van economisch-, begrotings- en werkgelegenheidsbeleidscoördinatie die begint met de publicatie van het herfstpakket. De onderdelen van het herfstpakket zullen naar verwachting begin 2024 in de Ecofinraad worden aangenomen. U ondertekent mede deze brief gezien uw gedeelde verantwoordelijkheid voor het Europees Semester.
- De Commissie is voornemens om dit jaar in 12 lidstaten die zij zelf selecteren (mogelijke) macroeconomische onevenwichtigheden nader te onderzoeken. Voor Nederland zal de Commissie voor het elfde jaar op rij een diepteonderzoek uitvoeren naar mogelijke onevenwichtigheden in de Nederlandse economie die verband houden met het overschot op de lopende rekening van de betalingsbalans en de hoge private schulden, met name huishoudschulden.
- In de appreciatie van het pakket benadrukt het kabinet onder andere het wegnemen van belemmeringen op de interne markt, het belang van een open en weerbare economie in de context van de huidige geopolitieke

ontwikkelingen, het verminderen van de regeldruk, en het verdiepen van de kapitaalmarktunie voor toegang tot financiering.
- Voorjaar 2024 worden de uitkomsten van de diepteonderzoeken gepubliceerd. In juni, na de Europese verkiezingen, wordt het lentepakket gepubliceerd met onder andere de landspecifieke aanbevelingen (CSR's) en de landenrapporten.
- Bijgevoegde brief wordt medeondertekend door MFIN, mede namens MSZW, en is interdepartementaal afgestemd.

Toelichting

Annual Sustainable Growth Survey
- In deze jaarlijkse analyse van duurzame groeiprioriteiten van de EU blikt de Commissie vooruit op de belangrijkste economische beleidsuitdagingen voor het komende jaar, gestructureerd aan de hand van vier dimensies: 1) macro-economische stabiliteit; 2) ecologische duurzaamheid; 3) productiviteit en 4) rechtvaardigheid.
- In de concept Kamerbrief geeft het kabinet aan dat het zich in grote lijnen kan vinden in de economische prioriteiten en beleidsrichtingen die de Commissie schetst.
- Ook benadrukt het kabinet onder andere het wegnemen van belemmeringen op de interne markt, het belang van een open en weerbare economie in de context van de huidige geopolitieke ontwikkelingen, het verminderen van de regeldruk, en het verdiepen van de kapitaalmarktunie voor toegang tot financiering.

Alert Mechanism Report
- Voor Nederland zal de Commissie wederom een diepteonderzoek uitvoeren naar mogelijke onevenwichtigheden in de Nederlandse economie die verband houden met het overschot op de lopende rekening van de betalingsbalans en de hoge private schulden, met name huishoudschulden.
- De concept-Kamerbrief geeft aan dat het kabinet vindt dat het lopende rekeningen overschot in belangrijke mate veroorzaakt wordt door structurele kenmerken van de Nederlandse economie waardoor Nederland hierop geen expliciet beleid voert.
- Het kabinet erkent dat de private schulden in Nederland relatief hoog zijn, maar het is aan een volgend kabinet om (verdere) maatregelen te nemen die macro-economische onevenwichtigheden beperken

Voorstellen voor aanbevelingen voor de eurozone
- Het kabinet onderschrijft het belang van prudent begrotingsbeleid, maar kan zich niet vinden in de aanbeveling over het aanpassen van begrotingsbeleid om blijvende inflatieverschillen te voorkomen. Begrotingsbeleid is niet het gepaste middel om dit te corrigeren.
- Verder beveelt de Commissie aan dat lidstaten maatregelen nemen om gecontroleerde legale migratie van werknemers uit derde landen in beroepen met een tekort te faciliteren. Het kabinet ziet arbeidsmigratie van buiten de EU, met uitzondering van kennismigratie, als sluitstuk voor de aanpak van tekorten op de arbeidsmarkt en zal dit in de besprekingen over de aanbevelingen benadrukken.
- Ook wordt opgeroepen om de bankenunie te voltooien. Het kabinet benadrukt dat de aanbeveling om de bankenunie te voltooien de verschillende onderdelen daarvan beter moet weerspiegelen.

Draft Joint Employment Report (JER)

- In het JER brengt de Commissie verslag uit over de belangrijkste werkgelegenheids- en sociale ontwikkelingen in de EU.
- Het kabinet onderschrijft de boodschap van de Commissie wat betreft het bestendigen van de koopkracht van, met name kwetsbare, huishoudens, een actief arbeidsmarktbeleid en het belang van een arbeidsmarkt die in balans is.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.